

MASTERPLAN

Hordamuseet

De bærekraftige tradisjonene
er fremdeles relevante

22.04.2022

Om masterplanen

Hordamuseet har de senere år opplevd nedgang i besøkstall, og dermed svekket økonomisk grunnlag for sin virksomhet.

Dette er den viktigste årsaken til at Bymuseet igangsatte arbeidet med en masterplan høsten 2021. Hvorfor museet ikke evner å engasjere et større publikum er sammensatt, og det er derfor ønske om å stake ut ny kurs for fremtiden.

Denne masterplanen er et langsiktig strategisk planleggingsdokument for de neste 5 årene, og inneholder et nytt konsept for Hordamuseet, samt en oversikt over de områder Bymuseet bør fokusere på for å snu den økonomiske nedgangen.

Masterplanen skisserer en fremtidig løsning for Hordamuseet som gir en tydeligere markedsposisjon, et mer helhetlig og markedstilpasset opplevelsestilbud og derfor økt besøk.

Innhold

4 BAKGRUNN

- 5 Om museet
- 6 Beliggenhet
- 7 Museumsområdet
- 8 Dagens situasjon og behov

10 STRATEGISK PLATTFORM

- 11 Mål og formål
- 12 Fremtidens roller
- 13 Målgrupper
- 14 Hovedbudskap og faginnhold

16 KONSEPT

- 17 Konseptbeskrivelse
- 20 Opplevelsesprofil
- 21 Et levende museum

22 BESØKSREISE

- 24 Velkommen
- 25 Senter for tradisjonshåndverk
- 26 Håndverksplassen
- 27 Aktiviteter i historiske miljø
- 30 Feststemt avslutning

31 OPPLEVELSER PÅ HORDAMUSEET

- 33 Oppdrag fiskerbonde
- 34 Samle historien
- 35 Styrkeprøven
- 36 Et historisk måltid
- 37 Svenneprøven

38 AREALER OG FLYT

44 VEIEN VIDERE

- 45 Fremdrift
- 48 Kostnadsestimat

49 PROSJEKTORGANISERING

Bakgrunn

Om museet

Hordamuseet er et kulturhistorisk museum som formidler det tradisjonelle levesettet i fjord- og kyststrøkene i Nord- og Midthordland. Samlingen inneholder i hovedsak bygninger, båter, redskaper og tekstiler. Museet har en friluftsavdeling med 30 bygninger og rike arkeologiske kulturminner, samt en stølsavdeling på Fanafjellet.

Hordaland Landbruksmuseum ble stiftet i 1945, men allerede på 1930 tallet startet Johannes Revheim (1907-1998) å samle inn gjenstander til det han ønsket skulle bli et museum. Revheim hadde omfattende kunnskap om tradisjonelt levesett i distriktet, vokste opp på gård og hadde bakgrunn som agronom. Han var opptatt av å dokumentere det tradisjonelle levesettet ved å intervju eldre folk som kunne fortelle om livet på landsbyen i området. Han skaffet penger til å sette opp innsamlede hus. Museumssamlingen fikk plass på Stend, i to brakker fra krigen. Samlingen fikk senere plass i nytt bygg. I 1969 fikk museet nytt navn, og i 1975 ble det omorganisert til et distriktsmuseum med ansvar for nord- og midthordland. I 1998 ble museet utvidet med kafé, flere utstillingslokaler, nytt inngangsparti og teatersal. I 2013 åpnet den nye båthallen. I 2007 ble Hordamuseet en del av Bymuseet i Bergen.

BAKGRUNN

BYMUSEET I BERGEN

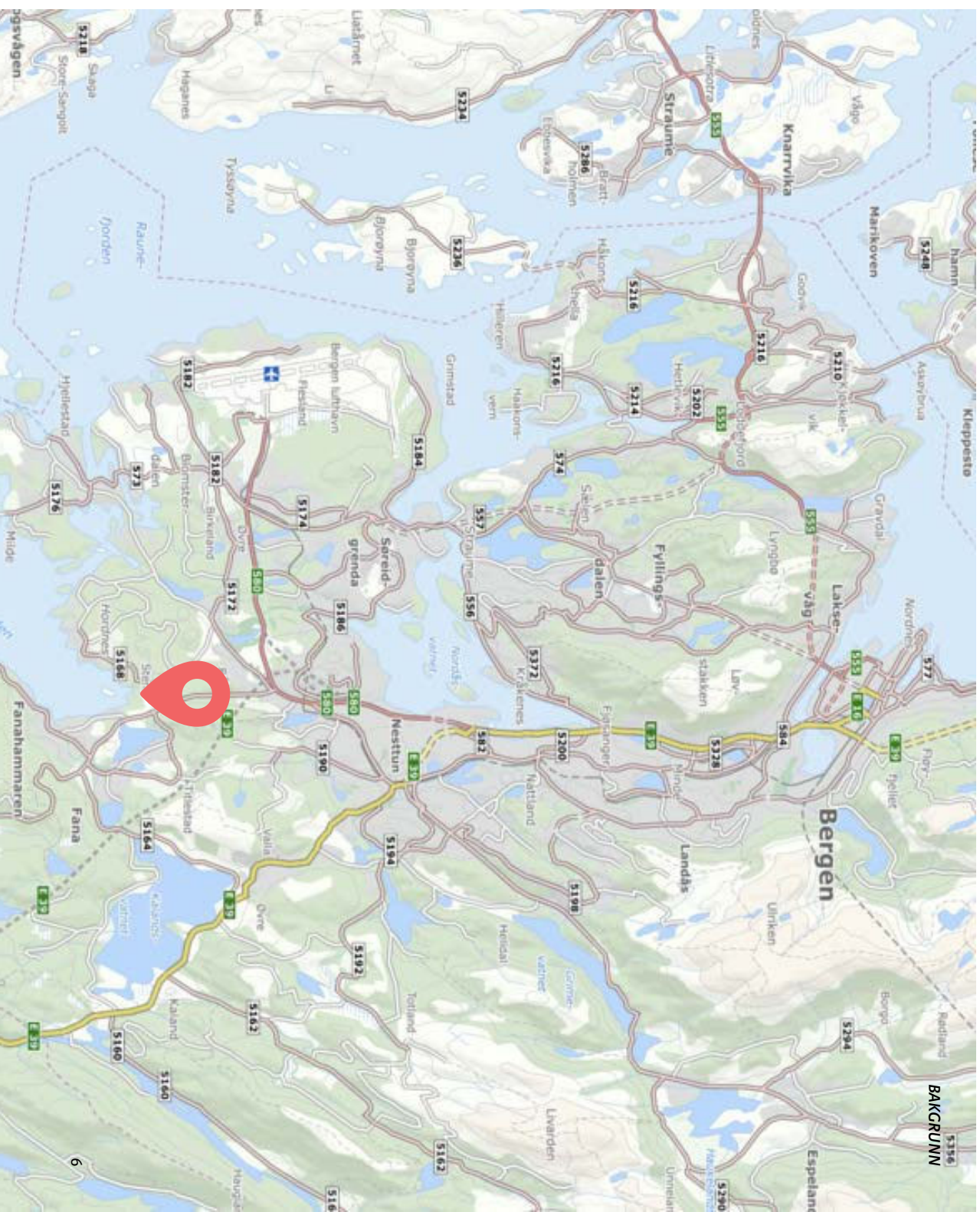
Stiftelsen Bymuseet i Bergen ble opprettet i 2005 og er i dag en driftsorganisasjon for ni museer i Bergen kommune. Et av disse er Hordamuseet. Bymuseet har ansvar for å dokumentere og formidle Bergens og det nære omlands kulturhistorie. Gjenstandene museet forvalter i dag har et klart tyngdepunkt på 1800-tallet, men samlingene dokumenterer en rekke felt gjennom århundrer. Bergen bymuseum er en paraply for ni museer som sammen forteller en helhet. Bymuseet er organisert i fagavdelinger, og ansatte har ansvar på tvers av museene. 6-8 ansatte innen formidling, samling, bygningsvern, drift, publikum og frivillighet er tilknyttet Hordamuseet. Museet har nært samarbeid med organisasjoner og enkeltpersoner som har brukt museets lokaler til noe kurs- og håndverksvirksomhet.

ÅPNINGSTIDER

Hordamuseet holdt for inntil noen år siden åpent tirsdag-søndag fra 12 til 15. Manglende besøk førte til reduksjon til kun søndagsåpent i sommerhalvåret. Pandemien stengte museet ytterligere, som nå holder åpent etter avtale, utover utvalgte søndager og kvelder. Skoleklasser tilbys omvisninger. Det har tidligere vært gjennomført større arrangementer og aktivitetsdager.

Beliggenhet

Hordamuset ligger på Stend i Fana bydel i Bergen kommune, omtrent 15 km kjøretur fra Bergen sentrum. Museet ligger i naturskjønne omgivelser innerst i Fana fjorden, med Mjølkevika badeplass og friluftsområde som nærmeste nabo, et populært utfartssted om sommeren. Stølsavdelingen ligger en kort tur unna på Fana fjellet.

Museumsområdet

Hordamuseet består av en bygningshistorisk avdeling, noen frittliggende driftsbygninger, et administrasjon- og utstillingsbygg og Båthallen.

BYGNINGSHISTORISK AVDELING

Den bygningshistorisk avdelingen består av tilflyttede bygg knyttet sammen med grusveier og stinett, tenkt som et vestlandsk kulturlandskap. Anlegget er lagt i et friområde med fallende terreng rundt Bjørgvika og er åpent for turgåere og publikum. Området utgjør ca. 25 mål og grunnen er eid av Hordaland Fylkeskommune. Det er i alt 21 hus som er gjenreist på området (i tillegg til 10 hus på stølsavdelingen på Fanafjellet).

ADMINISTRASJONS- OG UTSTILLINGSBYGG

Museets administrasjon- og utstillingsbygg ligger nord for den bygningshistoriske avdelingen. Bygget ble først reist i 1977 med blant annet utstillingsarealer, magasiner og administrasjon. I 1998 kom et påbygg til, med teater, utstillingsarealer og støttefunksjoner. Museets hovedinngang ble flyttet dit vi finner den i dag, på gateplan mot øst. Mot nord har anlegget en bakgård som er tilgjengelig med dør fra kaféen i plan 2. Fra bakgården når man Båthallen, et frittliggende bygg som ble bygget i 2010.

I Båthallen stilles en samling åpne, klinkbygde båter ut. Her finner vi også et auditorium. I museumsbygget forøvrig finner vi en hovedutstilling om fiskerbonden, en utstilling med landbruksmaskiner i miniatyr, et areal for temporære utstillinger, en samling tepper vedv av Ragna Breivik, samt et magasin med magasin med en samling kjøretøy og landbruksmaskiner. Ellers huser byggene magasiner, kontorlokaler, en kafé med butikkdrift, toaletter og teatersal.

ADMINISTRASJONS- OG UTSTILLINGSBYGG

PARKERINGSPLASS

TOALETT

TØSDALSLØA

SMIE

TUN

NAUSTREKKA

HALL 8

AMBROSIAHUSET

SKOLESTUE

KLYNGETUNET

KVERNHUS

HANDELSTADEN

NAUST

Dagens situasjon og behov

Hordamuseet har over tid sett en negativ besøksutvikling, møter krav om større egeninntjening, og leieinntekter faller bort når teateret flytter ut. Museets siste tilskudd «Båthallen» ble ikke det trekkplasteret man hadde håpet på og prosjektgruppen fra Bymuseet ser museets situasjon som kritisk. De uttrykker bekymring for at museet ikke lenger vil motta midler til drift når modellen ikke lenger er lønnsom. Med sterkt redusert publikumstilbud blir det dessuten vanskelig å innfri museets samfunnsoppdrag.

PROFIL OG MARKEDSPOSISJON

Det er ikke tydelig for publikum hva Hordamuseet er og hva det tilbyr. Museet er langt nede på lister over anbefalte aktiviteter i Bergensområdet og det mangler publikumsrettet kommunikasjon om tilbudet. Museet har verken egen nettside eller sosiale medier, men promottes gjennom Bymuseets kanaler.

Navnet henspiller på regionen, men sier ikke like mye om hva som formidles og hva som skjer på museet. Da museet ble etablert ga navnet mening, men et nytt navn vil være lurt å vurdere for fremtiden. Et nytt navn vil være med å forsterke endringsprosessen museet skal gjennom, og bør i større grad gjenspeile innholdet i museet og de nye rollene det tar på seg.

ADKOMST OG WAYFINDING

Dagens tilgjengelighet er enklest for de som kjører egen bil, og det kan være utfordrende for de som ikke er lokalkjente å finne veien med kollektivtransport. Hordamuseet er en del av en bydel i vekst, og etablering av ny trasé for E39 vil kunne øke trafikken rundt museet og slik gi det en mer sentral plassering.

Ankomsten til museumsområdet tar en omvei forbi båthallen og veien deles med tung transport. Det er ikke helt tydelig hvor man skal, og området utenfor båthallen fremstår som parkering. Selve parkeringsplassen er et noe utydelig ankomstpunkt.

Sett fra parkeringen ligger museumsbyggene i motsatt retning av utendørsmuseet og inngangen er ikke synlig. Dette kan bidra til færre besøk i museumsbyggene.

INNTJENING PÅ DE BESØKENDE

Museet har de siste årene opplevd synkende besøkstall (13500 besøkende i 2017), og det er en betydelig andel av de besøkende som ikke betaler for inngang. Barn har gratis inngang, skoleklasser får gratis omvisning og mange besøkende benytter seg kun av uteområdene. Videre er det lav inntjening på både kafé (16500 kr i 2017) og museumsbutikk (5000 kr i 2017).

Aktivitetsdager og andre større arrangementer har tidligere vært svært populære blant publikum og vært godt besøkt, men er tidkrevende og kostbare å gjennomføre og representerer en viss økonomisk risiko. Museet opplever dessuten et ujevnt besøksmønster; topper om sommer og i helg. Dårlig vær begrenser besøkstallene, spesielt på aktivitetsdager som i stor grad gjennomføres utendørs.

HELHETSOPPLEVELSEN

Mange trekker frem uteområdet som "museets gull". Hordamuseet er vakkert plassert ved sjøen, og har en unik samling historiske bygg. Museet har i tillegg en unik samling historiske objekter og båter. Formidlerne ved museet holder høy kvalitet og bidrar til å heve opplevelsen for de besøkende. Det samme gjelder den aktivitetsbaserte formidlingen og aktivitetsdager. Både museets ansatte og besøkende skryter av museets omvisninger og den aktivitetsbaserte formidlingen. Anlegget fremstår derimot slitent, spesielt administrasjons- og utstillingsarealene. Kafé og butikk bidrar heller ikke til å heve totalopplevelsen og det er dårlig plassering og lav kvalitet på toalettfasiliteter i uteområdet.

SAMMENHENG I MUSEUMSBYGGENE

Det er ingen mangel på tilgjengelige kvadratmeter i Hordamuseet, og flytting av teateret vil frigjøre flere kvadratmeter som kan benyttes på nye måter. Dagens arealer er ikke optimalt organisert. Det er manglende skille mellom publikumsarealer og arealer til internt bruk. Publikumsfunksjoner bør organiseres slik at man oppnår et tydelig skille mellom intern og ekstern flyt, hvilket vil heve publikums opplevelse av museumsområdet. Bakgården er et gravitasjonspunkt mellom museumsbyggene, men har dårlig tilknytning til andre sentrale funksjoner og fungerer ikke som knutepunkt. Videre mangler et helhetlig uttrykk på uterom, bygg, fasiliteter og utstillinger. De ulike delene av museumsbygget har variert uttrykk som ikke alltid fungerer godt sammen.

TILGJENGELIGHET FOR PUBLIKUM

Besøkende verdsetter romslige åpningstider, tilgjengelig serveringstilbud og mange aktiviteter. Her har det blitt kuttet sterkt i de seneste årene. Det er manglende aktivisering og aktivitetsbasert formidling i vanlig drift, da dette har i stor grad vært knyttet til arrangementer og omvisninger. Museet har få ressurser tilgjengelig og aktiviteter som krever mange ansatte på jobb vil være krevende å gjennomføre. Omvisninger er avhengige av tilgjengelige formidlere. Husene, en viktig del av samlingen, er kun tilgjengelige for publikum på omvisninger.

FORMIDLINGSTILBUD

Museet har en flott samling, men utdaterte utstillinger. Båthallen holder høyest standard, mens de resterende utstillingene ikke er tilpasset behovene til dagens publikum. Samlingen er unik med lokal tematikk, men det oppleves noe utydelig hva som er den sentrale historien som fortelles. Det er behov for å forsterke hierarki mellom og koblinger på tvers. Dette gjelder både mellom utstillingene internt, og mellom utstillinger og bygningshistorisk avdeling. Bygg og objekter kan gjerne kontekstualiseres tydeligere. Det er videre mulighet for å tydeliggjøre den tematiske koblingen til resten av bymuseet.

Det er manglende kobling mellom publikumstilbudet i museumsbyggene og den bygningshistoriske avdelingen. I uteområdet har det vært fokus på omvisninger, aktivitetsbasert formidling og aktivitetsdager, mens det innendørs er utstillinger. De som vil oppleve museet på egenhånd får derimot lite informasjon og tilgang til uteområdet, og ingen tydelig kobling mellom formidlingen i museet og i den bygningshistoriske avdelingen.

Strategisk plattform

Den strategiske plattformen er et felles grunnlag - en grunnmur - som definerer et rammeverk og angir føringer for hva løsningen skal innfri på.

Mål for museet

Formål med masterplanen

Masterplanen skal skissere et konsept for Hordamuseets utvikling med et femårsperspektiv. Målet for arbeidet er at Hordamuseet blir et attraktivt besøksmål og når sitt mål om økt besøk og egeninntjening. Det skal bygge videre på det som er museets "gull" og skape helhetlige og kvalitetsfylte opplevelser for fremtiden. Planen skal by på kjernen i det Hordamuseet skal være, og fremheve virkemidler som bidrar til dette.

Mål for nye Hordamuseet

Følgende mål har blitt formulert av prosjektgruppa

- Definere og tydeliggjøre museets profil og samfunnsoppdrag
- Utvikle museet som et attraktivt besøksmål både for lokalmarkedet og de tilreisende
- Oppgradere museet til en helhetlig og kvalitetsfylt publikumsopplevelse
- Inkludere de frivillige organisasjonene og lagene som er tilknyttet museet
- Tilby attraktive aktivitets- og opplevelsespakker

FORUTSETNINGER MASTERPLAN

- Det er et strategisk ønske fra museet om å primært fokusere på forhåndsbookede opplevelser rettet mot grupper.
- Museets driftsmodell vil derfor basere seg på at det vil være et publikumstilbud kun når dette er kjøpt på forhånd. Enten som en leveranse til en spesifikk gruppe eller gjennom et aktivitetsprogram Hordamuseet setter opp med forhåndssalg. Det betyr ikke at individuelle gjester ikke kan delta, men da må de altså kjøpe billett på forhånd.
- Museet vil gå bort fra faste åpningstider og større åpne arrangementer.

Fremtidens roller

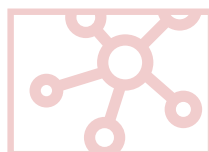
Gode opplevelser og attraktive tilbud tiltrekker seg besøkende. Prosjektgruppa har en ambisjon om at fremtidens Hordamuseum tar et steg forbi å være et konvensjonelt museum med tradisjonell utforming, organisering og formidling. Dette påvirker hvordan fremtidens museum vil se ut, hvilke oppgaver det tar på seg, og hva det skal tilby publikum. Museet skal ivareta sin rolle som formidler av historisk kunnskap men ta i bruk nye virkemidler og aktiviteter.

En **engasjert formidler** av levende lokalhistorie og en læringsarena med utgangspunkt i Hordamuseets kunnskap og de frivilliges kunnskap.

En **pådriver for det grønne skiftet**. En motvekt til det moderne forbrukersamfunnet, med fotfeste i tradisjonelle verdier og kunnskap. Bærekraft, ressursutnyttning og selvberging.

En **aktiv møteplass** for utøvende håndverkskunnskap, med frivillige grupper som støtter opp om Hordamuseets visjon og profil.

En **destinasjon** med unike og autentiske opplevelser for lokalbefolkning og turister

Tradisjonsbærer med ansvar for å bevare og formidle lokale tradisjoner.

Målgrupper

Masterplanen er utarbeidet med utgangspunkt i det museet ønsker som fremtidens målgrupper. Dette er et representerer en ny retning for museet, som tidligere har ønsket å nå lokalmarkedet, spesielt barnefamilier. Gruppene er aktuelle for besøk til ulike sesonger og tidspunkter, og har ulike behov og ønsker knyttet til sitt besøk.

REGIONALE

Virksomheter og foreninger

Som ønsker et program som både skaper motivasjon og gir ny kunnskap.

Denne gruppen ønsker et unikt tilbud som ivaretar det sosiale, samtidig som det gir inspirasjon og påfyll. Man antar relativt god betalingsvillighet, som følger et ønske om et helhetlig og kvalitetsfylt opplegg som ivaretar deres behov.

Ettermiddager

Hverdager, ikke ferier

Julebordssesong

NASJONALE OG INTERNASJONALE

Grupper med turister

Som er opptatt av å lære om stedet og har interesse for historie.

Denne gruppen ankommer gjerne sammen i buss, som en del av et allerede tett program. Man antar interesse for historie og hva som er unikt for plassen de besøker.

Dagtid mot kveld

Hverdager og helg

Ferier og sommerhalvåret

REGIONALE

Skoleklasser og andre grupper barn/ungdom

Som ønsker å gjøre noe sammen og lærer noe mens de har det gøy.

Ungdom er en relevant gruppe både gjennom besøk i regi av skolen, og som andre grupperinger utenom skoletid. Dersom besøket er i regi av skolen vil det være ønske om tilknytning til læreplanverket.

Skoletid

Ettermiddag

Helg

Hovedbudskap og faginnhold

“Livet på landet”

Fiskerbondens liv på 17-1800 tallet.

De bærekraftige tradisjonene er
fremdeles relevante.

Museet formidler hvordan livet var for fiskerbønder på Strilelandet (området omkring Bergen) på 17-1800 tallet. Fiskerbonden hentet sine inntekter fra en kombinasjon av fiske og jordbruk. Fiskerbonden levde i pakt med og av naturen og årstidene. Viktig kunnskap ble overlevd fra generasjon til generasjon gjennom seige strukturer og tradisjoner. Hordamuseet formidler hvordan livet som var som fiskerbonde på Strilelandet. Fiskerbøndene på strilelandet skiller seg fra andre fiskerbønder fordi de hadde tilgang til markedet i Bergen. De bodde gjerne en dagsreise unna byen, og kunne derfor omsette egne, og kjøpe andres, produkter og tjenester.

Strilene levde av kombinasjonen jordbruk, fiske, jakt og fangst. De holdt husdyr, brukte innmark og utmark, drev stølsbruk, dyrket korn, grønnsaker og andre nyttevekster. Sjøen bidro med mat og var transportåre. Båtsamlingen viser variasjoner i bruk og utforming på båter. Museet har en stor samling redskaper som ble brukt i landbruk og fisket.

FAMILIELIV OG TRADISJONER

Museet formidler hvordan livene var, og tar for seg familieliv og arbeidsfordeling. Mattradisjoner som konserveringsteknikker, hverdags- og festmat er viktig. Høytider, religion og folkelig overtro.

BYGDEHÅNDVERK

Strilene hadde en stor grad av mangesysleri, spesialisering i produksjonen og et fokus på å lage omsettelig håndverk. Håndverkstradisjoner og håndbåren kunnskap er en sentral del av formidlingen.

BÆREKRAFT OG RESURSSER

Strilene levde av og med naturen. Kunnskap om årstidenes gang og hvordan spille på lag med naturen. Nøysomhet og fokus på tingenes verdi. Reparasjon og bruk av naturlige materialer.

BYGGESKIKK : HUS OG BÅT

Hordamuseet har en samling bygg som representerer ulike områder på strilelandet, og ulike byggeskikk. Museet har også en stor samling åpne klinkbygde båter til ulike bruk.

FORHOLDET BY OG LAND

Det var gjensidig avhengighet, men også store kontraster mellom by og land. Strilene solgte sine varer i storbyen. Det var stor forskjell i levestandard; Bergen var den rikeste byen i Norge, mens folk på landet levde på "middelaldervis".

DE LANGE LINJENE

Det er lange linjer på Stend, fra de første steinaldermenneskene til 1800-tallets fiskerbønder. Dette er også et fokus i formidlingen.

Konsept

Fremtidas Hordamuseum

Fremtidens Hordamuseum er en attraksjon med **unike opplevelser i historiske omgivelser**. Museet er et **senter for tradisjonshåndverk og -kunnskap**, som viser historiens relevans for en **bærekraftig fremtid**. Museet er også en reise tilbake til strilelandet for 2-300 år siden, der autentiske og personlige møter med historien skaper undring og engasjement. Et besøk på Hordamuseet gir nye perspektiver. Aktivitetsbasert formidling lar de besøkende selv prøve seg frem og erfare hvilken kunnskap som behøves for å overleve på Strilelandet i gamle dager.

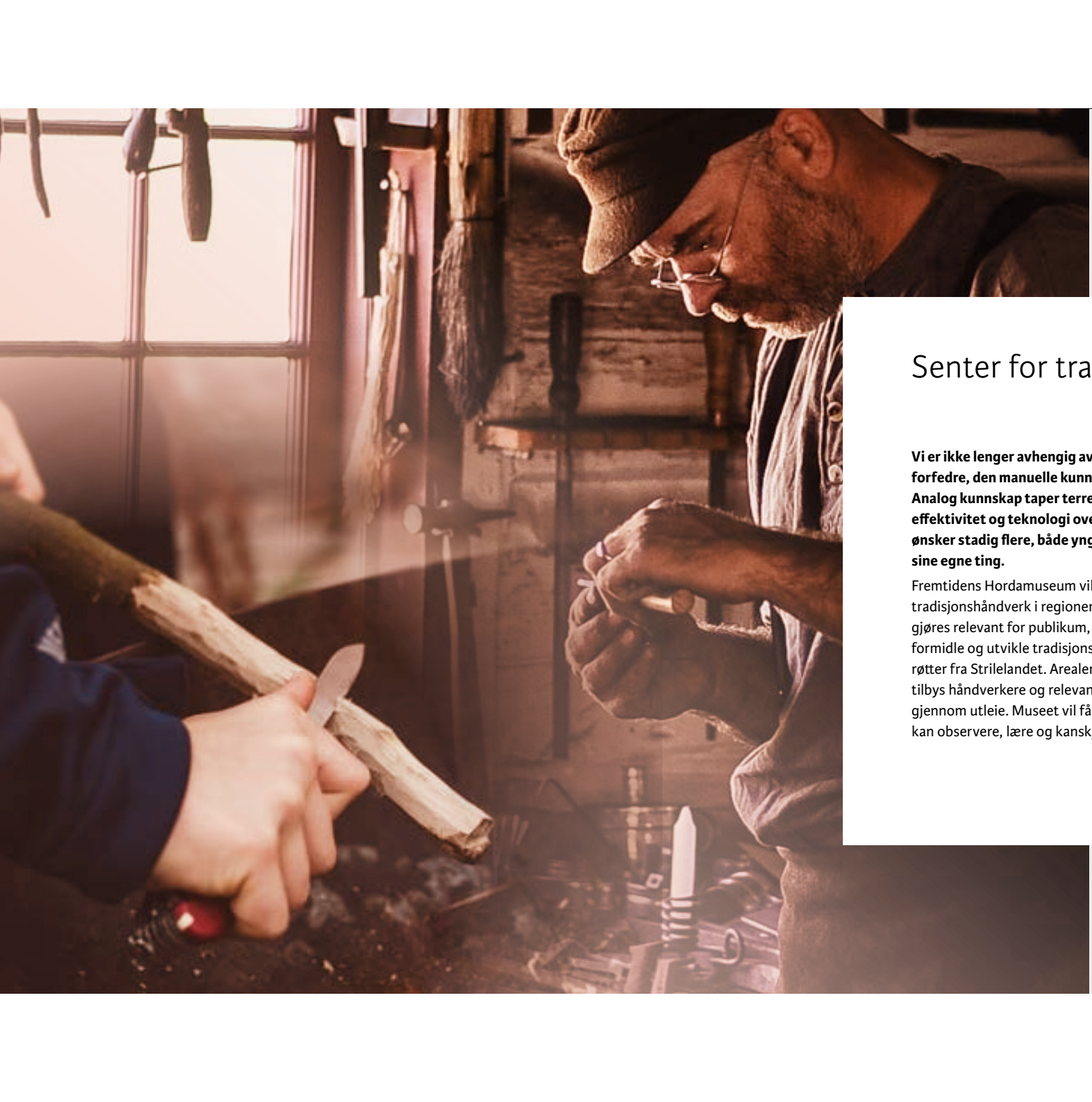
Unike opplevelser i historiske omgivelser

Publikumstilbudet på Hordamuseet skal tilrettelegges for forhåndsbookede grupper, med fokus på virksomheter og turister. Hordamuseet skal tilby begivenhetsrike opplevelser litt utenom det vanlige, med livet på strilelandet i gamle dager som et faglig grunnlag. Gruppene tilbys unike og tilpassede opplegg, med formidling gjennom sosiale aktiviteter.

Et besøk på Hordamuseet er en reise gjennom historien, en analog, sanselig og fokusert opplevelse som står i kontrast til en hektisk og digital hverdag. Et besøk på Hordamuseet er en reise til historiske omgivelser og kunnskap, en reise tilbake i tiden, der man møter menneskene som levde på Strilelandet og opplever tett på livene de levde.

Foto: Priscilla du Preez
Maleri: Hans Dahl ("Kvinne, mann og barn i Osolver")

A man with a beard and glasses, wearing a cap, is focused on carving a piece of wood in a workshop. The workshop is filled with various tools and wood shavings, and a window in the background lets in natural light. The man is using a knife to shape the wood, and his hands are steady and skilled.

Senter for tradisjonshåndverk

Vi er ikke lenger avhengig av håndbåren kunnskap overlevert fra våre forfedre, den manuelle kunnskapen forsvinner fra befolkningen. Analog kunnskap taper terreng i et samfunn som verdsetter effektivitet og teknologi over det langsomme og nøysomme. Samtidig ønsker stadig flere, både yngre og eldre, å bruke hendene og skape sine egne ting.

Fremtidens Hordamuseum vil være en møteplass som samler tradisjonshåndverk i regionen. Håndverket løftes inn i fremtiden og gjøres relevant for publikum, når det tilrettelegges for å bevare, utøve, formidle og utvikle tradisjonshåndverk og håndbåren kunnskap med røtter fra Strilelandet. Arealer settes av til verksteder og kurslokaler, som tilbys håndverkere og relevante organisasjoner. Ekstra inntekter sikres gjennom utleie. Museet vil få et unikt tilbud i regionen, der besøkende kan observere, lære og kanskje kjøpe ekte, lokalt og unikt håndverk.

Foto: Clark Young og Mark Spiske

Opplevelsesprofil

KONSEPT

FOKUSERT OG ANALOG

Det fysiske møtet med rom og gjenstander tilbyr læring med sansene og kroppen. Et besøk på Hordamuseet er en pause fra den hektiske samtiden, der de besøkende får erfare stedets ro og tidsånd.

SOSIAL

Det å være til stede sammen med andre og å føle at man hører sammen ved å dele en opplevelse, øker verdien av den. Hordamuseet legger til rette for å dele opplevelsene, gjennom å legge til rette for at de besøkende samarbeider og samhandler.

SANSELIG

Mangfoldig, intens og annerledes stimulans av sansene fremkaller og øker opplevelsesverdien. På Hordamuseet får de besøkende en opplevelse som spiller på alle sansene for å gi opplevelsen av å dukke inn i historien.

DELTAKELSE OG INTERAKSJON

Opplevelsesverdien øker når den besøkende får lov til å være med på leken. Hordamuseet tilbyr aktivitetsbasert formidling, der de besøkende får prøve selv og erfare gjennom praktisk læring.

RELEVANS FOR EGET LIV

Lærdom og erfaringer man ser nytteverdien av og oppleves relevante for egne liv øker attraksjonsverdien. Hordamuseet gjør tradisjonskunnskap relevant for fremtiden.

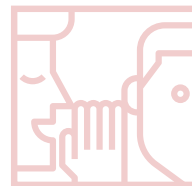
EKTE OG AUTENTISK

Uteområdene og den bygningshistoriske avdelingen er museets virkelige "gull", og byr på et ekte og autentisk møte med historien, en opplevelse av å reise tilbake i tid til et levende sted fra en svunnen tid.

BÆREKRAFTIGE TRADISJONER

Hvordan levde folk av og med naturen i gamle dager? Mye var bedre før, men ikke alt. Hordamuseet formidler ressursutnyttelse i et bærekrafts- og historisk perspektiv og tar fortidens kunnskap om ressursutnyttelse inn i fremtiden.

HISTORIEFORTELLING

Hordamuseet forteller troverdige historier, som skaper stolthet om bondekulturen. Gjennom historiefortelling og personifisering får de besøkende en dypere forståelse av hvordan livet var i gamle dager og får empati med fortidens levde liv.

Et "levende" museum

Hordamuseet skal oppleves som fullt av liv; senteret for tradisjonshåndverk summer av aktivitet og den bygningshistoriske avdelingen er en reise i levende historie. Gjennom en rekke virkemidler vekkes livet og frodigheten i opplevelsen.

- **Visuelt:** Synet er vår viktigste sans, det man ser er ofte det første, og som man legger merke til på avstand. Se at det er levende og observere aktivitet
- **Lukt:** Lukt vekker assosiasjoner, stimulerer fantasien og bidrar til autentisitet. Fyr i grua, pepperkaker til jul, tjære eller husdyrmøkk.
- **Lyd:** Både fravær og tilstedeværelse av lyd bygger miljø. Vi kan skape lydmiljøer og fortellinger, gjennom "ekte" og reproduert lyd.
- **Taktilitet:** Hus, båter og gjenstander som kan brukes tar oss bort fra det museale "ikke rør". I aktivitet bidrar de besøkende selv til å levendegjøre museumsområdet.
- **Variasjon:** Å legge til rette for at museet endrer seg, gjennom døgnet og året, bidrar til autentisitet.

KONSEPT

Istandsatt og innredde hus

Folk i tradisjonelle drakter som sysler

Historiske vekster og hagebruk

Rekvisitter til bruk

Naturlandskap, dyrehold og slåttemark

Lukten av mat og drikke

Håndverkere i aktivitet

Lyden av bølgeskulp og lukten av sjøen

Hørespill og lydmiljøer.

Besøksreise

En besøksreise følger et på forhånd planlagt forløp gjennom museumsområdet, med flere stopp og opplevelser på veien. Et besøk kan benytte hele eller deler av anlegget – i ulike rekkefølger.

Besøkende til Hordamuseet ankommer gruppevis og skal i løpet av oppholdet gjennom mange stopp på sin besøksreise. Her viser vi ett eksempel på et slikt forløp.

Velkommen

Gruppen ønskes velkommen i det nye publikumsmottaket i Hall 8. Her settes dagens aktiviteter i gang, og det er tilgjengelige garderober og toalettfasiliteter. Plasseringen er hensiktsmessig; nær parkeringsplassen, midt mellom bygningshistorisk avdeling og administrasjonsbyggene.

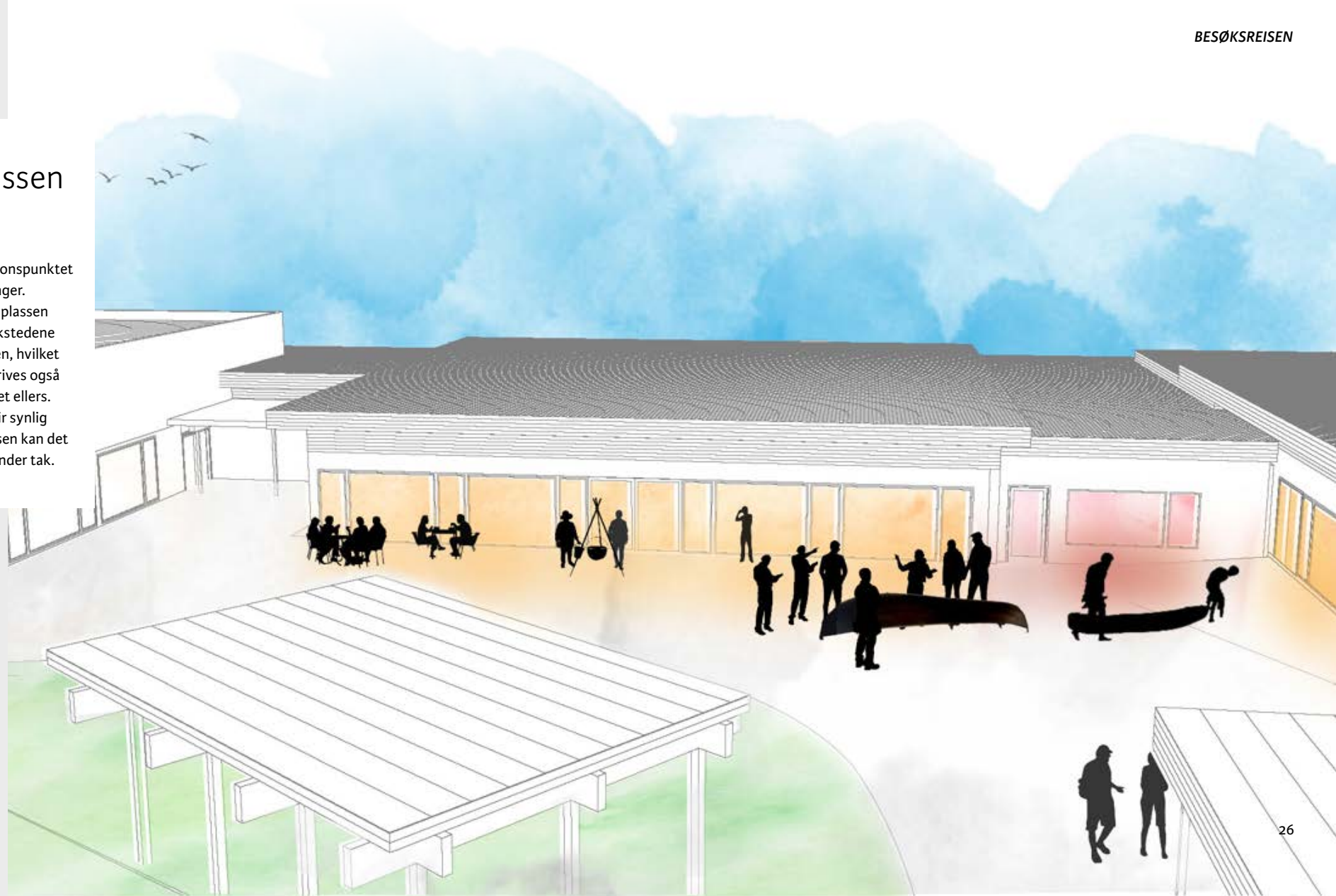
Senter for tradisjonshåndverk

Arealer omdisponeres fra statiske utstillinger til et levende senter for tradisjonshåndverk. Dette gir byggene på toppen av museet nytt liv og de kan fylles med ny aktivitet. Romslig adkomst etableres fra sør gjennom det tidligere teateret. Håndverkere og andre leietakere har meråpen tilgang direkte fra plassen på baksiden.

Håndverksplassen

Håndverksplassen er gravitasjonspunktet mellom verksteder og utstillinger. Publikumsarealer samles med plassen som sentralt knutepunkt. Verkstedene har direkte adkomst fra plassen, hvilket sikrer at aktiviteten her kan drives også utenom at museet er bemannet ellers. Aktiviteten på verkstedene blir synlig gjennom vinduene og på plassen kan det tilrettelegges for aktiviteter under tak.

Aktiviteter i historiske miljø

Opplevelsespakkene benytter seg i stor grad av de historiske miljøene, der gruppen møter ulike typer aktivitetsbasert formidling og levende miljøer. Uteområder, bygninger, interiører og båter istandsettes.

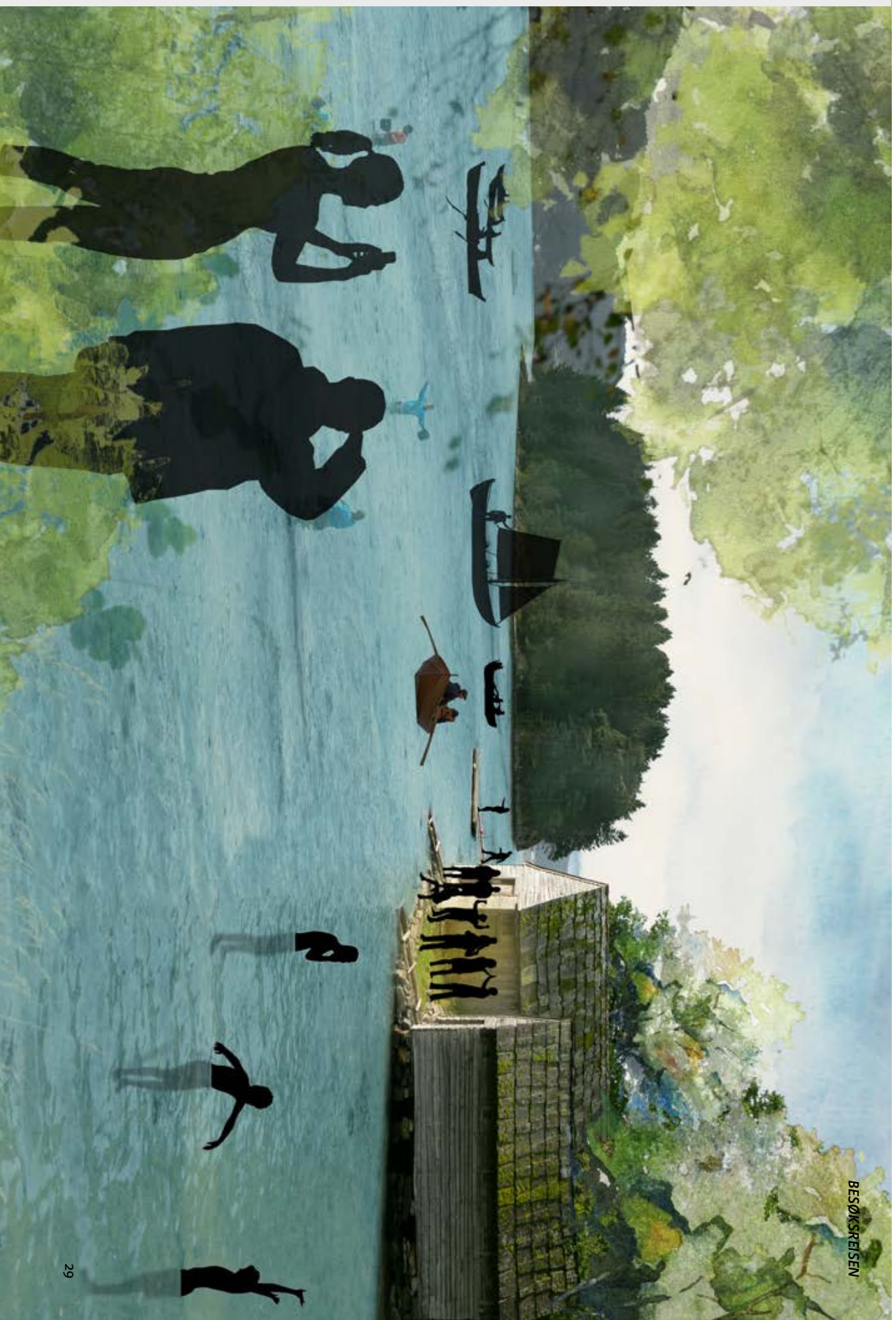
*Autentiske strilemiljø
med interessante
menneskemøter
og aktiviteter*

Tradisjonsrik musikk
og underholdning
er et attraktivt
stopp på reisen.

Beliegenheten
ved sjøen byr på
flotte muligheter
for aktiviteter i
vann og båt.

Feststemt avslutning

Mot enden av besøket samles gruppen for bespisning og underholdning i sosialt lag. Tøsdalsløa tilrettelegges for dette formålet, og isoleres delvis for å fungere også utenfor sommerseongen. I administrasjonsbygget finnes kjøkken, og låa er i nærheten av toalettfasilitetene i publikumsinntaket.

Opplevelsen på Hordamuseet

Velkommen til Hordamuseet

Hordamuseet tilbyr grupper unike opplevelser med røtter i historien på Strilelandet. Besøket er en felles reise tilbake til Strilelandet slik det var på fiskebondens tid. Museet byr på immersive opplevelser og tilbyr en rekke pakker, med ulikt innhold. Hver pakke er helhetlig, med engasjerende aktiviteter og unik formidling. Det sosiale samspillet er viktig og det er tid for servering og hygge. De historiske byggene og uteområdet skaper en unik og autentisk atmosfære, som i seg selv setter fantasien i gang.

På de neste sidene
viser vi fem ulike
"produktpakker" med
variert appell og fokus.

- Oppdrag
fiskerbonde
- Samle historien
- Styrkeprøven
- Et historisk
måltid
- Svenneprøven

Velkommen til en dag
med læring, mestring og
fellesskap - i historiske
rammer.

Reis tilbake i tiden til
fiskerbondesamfunnet,
hjelp til på gården, løs
oppgaver sammen og
konkurrer mot hverandre.
Bli utfordret, få nye
erfaringer og bli
kjent med fortiden.

*Hvilke oppgaver
skal vi løse?*

Oppdrag fiskerbonde

Hvordan var livet som fiskerbonde? I dette opplevelseskonseptet flytter gruppen inn hos Strilene på Hordamuseet. Her skal de leve som fiskerbønder for 200 år siden og løse utfordringer fra dagliglivet. For å overleve må de samarbeide og lære seg nye ferdigheter.

Gruppene blir utfordret i å løse gjøremål som var typiske for fiskerbonden. I gårdsboka finner de oppgavene, som løses på ulike steder i den bygningshistoriske avdelingen; bære vann, jobbe i smia, stelle dyr, og andre praktiske oppgaver i og rundt gården. Du får utfordringer – og må ta riktige valg. Hvordan overleve den lange vinteren? Hva trenger vi til fisketuren? Om gruppa klarer seg godt blir det feiring!

Foto: Per Molvik

Hva forteller Strilene?

Samle historien

Hva skjedde på Hordamuseet? I "Samle historien" skal gruppen besøke Strilene på Fana og samle historiene de bærer på. Ved ankomst får gruppen introdusert en historie - et oppdrag eller et mysterie - og skal på letting etter resten av fortellingen rundt om på området.

Gruppen har personlige møter med de som bor i husene, han som bygde båten og hun som eide brudekrona. På veien får de førstehåndskunnskap om Strilenes liv; fra det hverdagslige til det dramatiske. De besøkende møter et rikt miljø, må mobilisere og være årvåkre. I møtet med Strilene må de besøkende selv engasjere seg og hjelpe til. Når alle trådene er samlet venter avslutningen i festsalen.

Foto: Norsk folkemuseum (digitalmuseum)

Styrkeprøven

Hvem kommer seirende ut? I "styrkeprøven" skal deltakerne kjempe for sin plass gjennom utfordrende turneringer og dueller. Delt inn i lag konkurreres det i varierte kunnskaper det var behov for dersom man levde som fiskerbonde for 200 år siden. Hukommelse, logikk, hurtighet, presisjon, kreativitet og fysisk styrke blir testet.

Hvem ror seg raskest over sundet? Hvem husker navnet på flest redskaper? Hvem treffer blink med økskastet? Etter en aktivitetsfylt og utfordrende dag samles gruppa rundt bålet eller langbordet.

Hvem seiren?

Foto: Malinangen (digitalmuseum)

Hva kan vi sanke til måltidet?

Et historisk måltid

Hva er det til middag? I det historiske måltidet får den kulinarisk interesserte gruppa selv delta i å forberede og tilberede et historisk inspirert måltid. Først må de på tur for å høste fra jordet og sanke ingredienser fra naturen. Kanskje skal de hente fisk hos fiskeren på bygga, eller melk hos bonden på tunei?

Under kyndig veiledning av Strilekona lærer gruppa å tilberede tradisjonsmat med gamle teknikker og moderne finesse. Maten nytes i fellesskap i stemningsfulle omgivelser, og utover kvelden vanker det lokale skøner og underholdning fra den omvandrende spillemannen.

Foto: Taylor Løff via Unsplash

Svenneprøven

Hvordan bygger man en båt? Hvor lang tid tar det å lage kniplinger for hånd? I “svenneprøven” skal gruppa på kurs i fortidens håndverkskunnskap. Gruppen får et besøk som dreier seg rundt tidligere tiders håndbårne kunnskap og de lærer selv en eller flere typer tradisjonsåndverk.

I regi av håndverkerne som er tilknyttet museet kan gruppen enten bryne seg på et felles prosjekt, eller arbeide hver for seg. Besøket kan vare over kortere eller lengre tid, og innebære mer eller mindre omfattende teknikker. Museumsobjekter er inspirasjon for egne kreasjoner, som selvfølgelig tas med hjem etter endt besøk.

Foto: Dominik Scythe via Unsplash

Hva bygger vi?

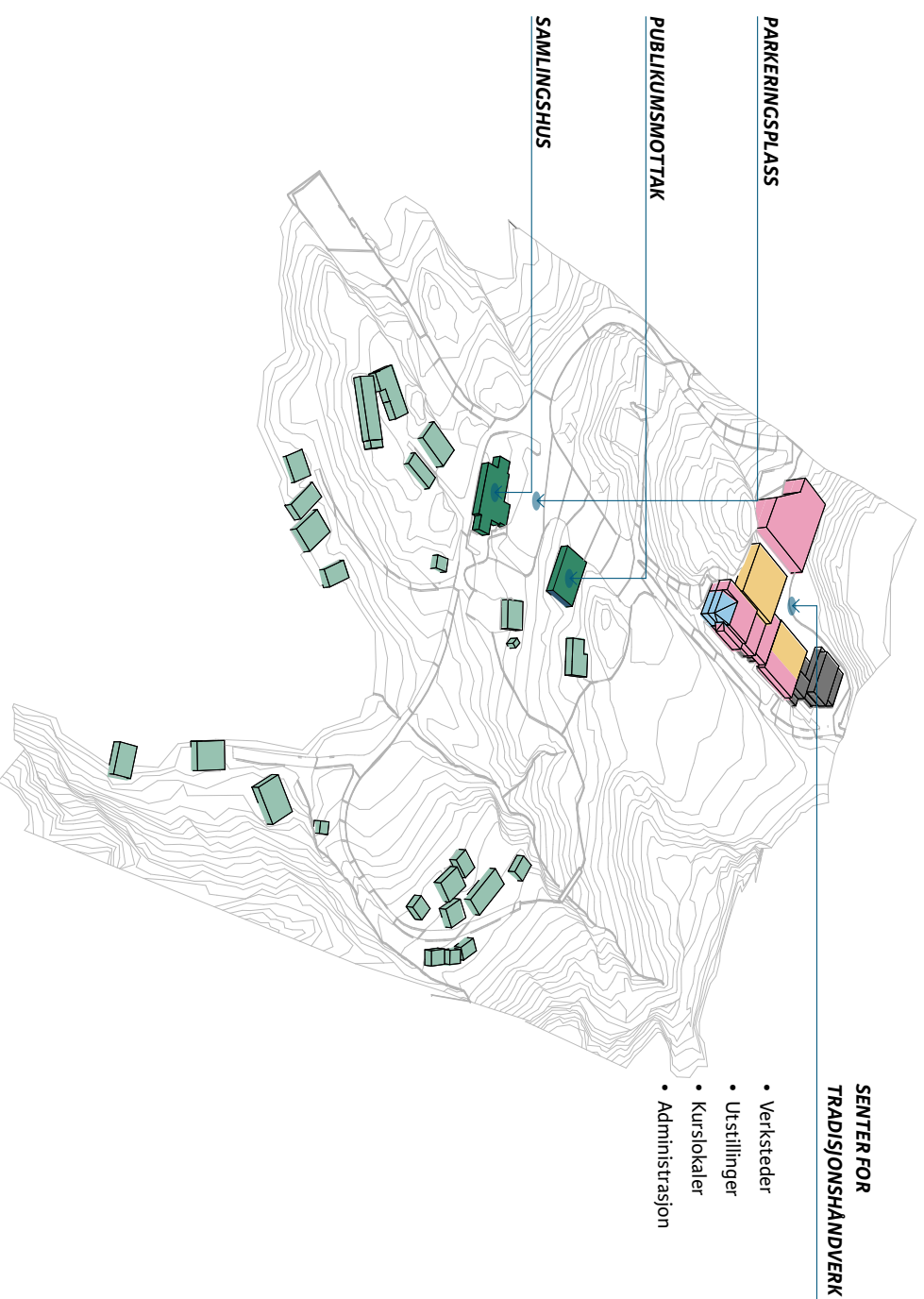
Aræbler og Flyt

Ny organisering

AREALER OG FLYT

For å skape større sammenheng og kvalitet i publikumsopplevelsen og støtte de nye aktivitetene, foreslås det en omorganisering av arealer og flyt på Hordamuseet. Hall 8 etableres som publikumsmottak og servicebygg, mens Tøsdalsløa får en rolle som serveringssted. Ustillings- og administrasjonsbyggene får ny inngang fra sør for å forbedre koblingen mot resten av anlegget og håndverksplassen etableres som et knutepunkt.

Siden det er besluttet at Hordamuseet skal holde åpent kun for grupper vil det ikke nødvendigvis være behov for full bemanning av alle publikumsfunksjoner til en hver tid, gitt at personell heller følger gruppen der de er.

Senter for håndverk

Hordamuseet har også i dag fokus på håndverk i sin formidling, det har vært gjennomført kurs og samlinger i ulike håndverksteknikker, og det har i perioder vært en båtbygger som har hatt fast plass på museet. Dagens museum er imidlertid ikke godt nok tilrettelagt for denne aktiviteten, og det mangler arealer, utstyr og organisering. De ansatte har selv ytrret et ønske om at dette blir et større fokus for museet i fremtiden.

ETABLERE AREALER TIL VERKSTEDER OG KURS

God tilrettelegging vil heve opplevelsen for de besøkende og vil føre til en større bredde og mengde aktivitet. Fremtidens museum bør derfor sette av tilstrekkelig plass til å utøve og formidle tradisjonshåndverk. Dette innebærer å tilrettelegge arealer for ulike typer verksted og kursaktivitet. Vi foreslår å tilrettelegge for tre typer verksted; matverksted med flere kjøkkenstasjoner, tekstiverksted for håndarbeid, søm o.l., samt et treverksted til båtbygging, snekkeri og annet plasskrevende arbeid som kan støve og bråke. Dette er primært foreslått plassert i det som i dag er utstillings- og administrasjonsbygg, men det er også historiske bygg som kan benyttes til formålet, slik som smia, ambrosiahuset osv.

KOBLING TIL UTSTILLINGER

Museet har en stor samling historisk strilehåndverk, fra brudekroner til verktøy, søm, hus og båter. Med økt fokus på håndverk bør også utstillingene kobles tematisk på verkstedenes fokus. Slik utstillingsarealene er plassert er det flater mellom utstillingsarealer og verkstedarealer.

BYGNINGSHISTORISK AVDELING

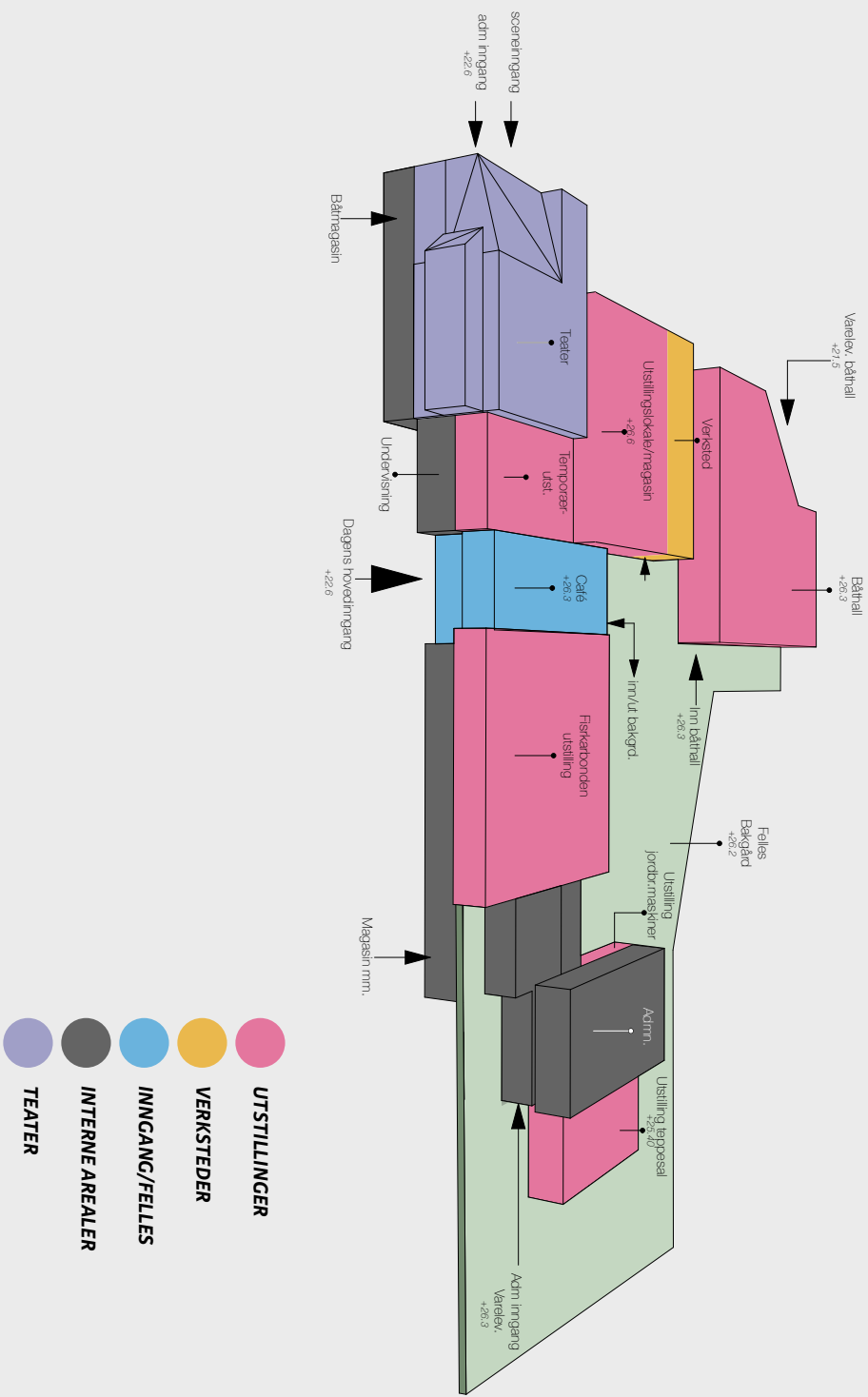
Museets uteområder vil være en sentral del av utøvelsen og formidlingen av håndverket. Her kan det dyrkes planter til planterfarging, hente materialer, holde dyr som blir til ull. Den bygningshistoriske avdelingen har også arealer som kan benyttes til håndverksmøter.

TILBY LOKALER TIL HÅNDVERKERE

Hordamuseet har tilgang på ansatte og frivillige (både organisasjoner og enkeltpersoner) med håndverksskunnskaper. Eksterne har brukt lokalene både fast og sporadisk og gjennomført en rekke populære håndverkskurs (f.eks i treskjæring, skinnarbeid, klpemaking osv). Det har også tidligere vært båtbyggere i lokalene. Dette bør videreforedles, og arealer tilbys/leies ut til håndverkere som trenger lokaler. Dette kan både være faste plasser, men også for kortere periode med plass til omreisende håndverkere og tematiske utstillinger. Videre vil dette også potensielt bidra til økte inntekter for museet ved at man tar betalt for husleie.

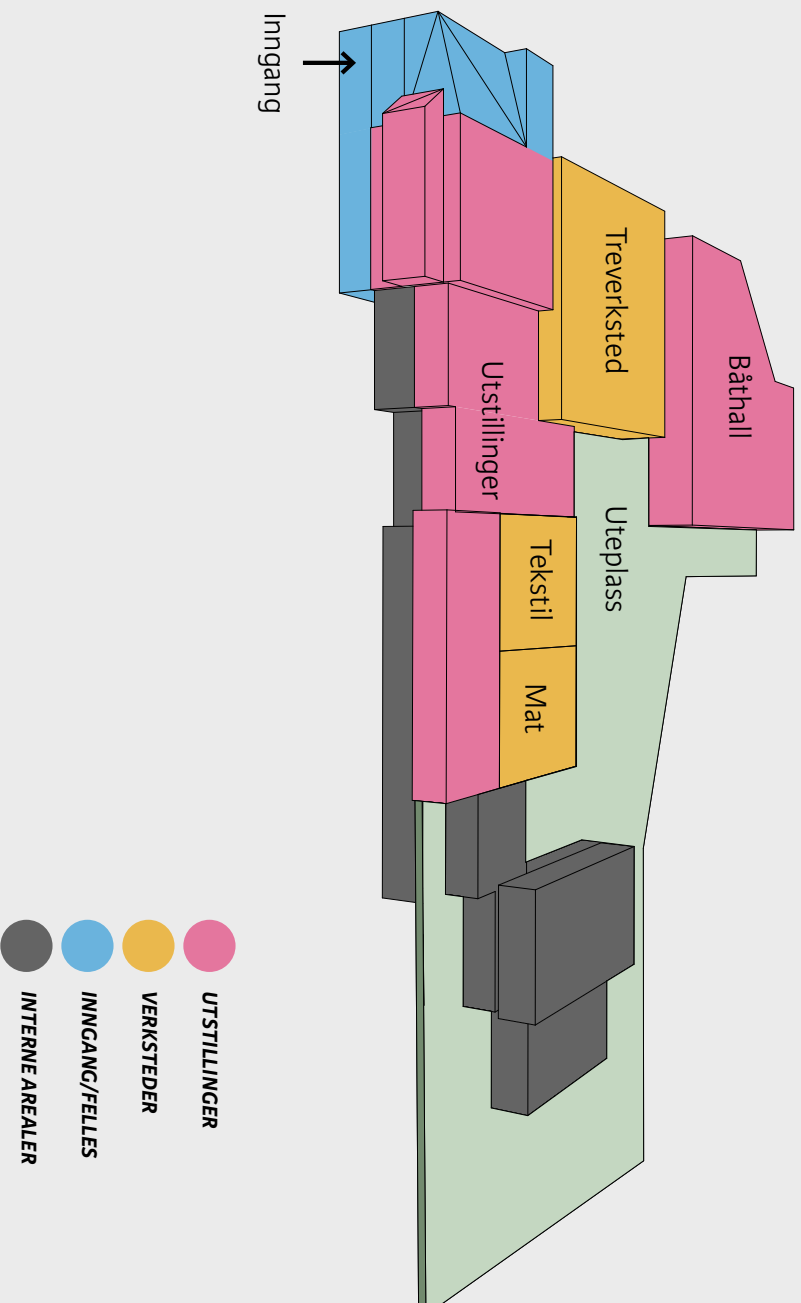
Tilknyttet museet i dag er:

- Burnadsgruppa i Fana
- Fana Husflidslag og Hordaland Husflidslag
- Bjørgvin Håndverkslag (Bjørgvin Marknad)
- Fana duren
- Fana dorden tradisjonssegglarar
- Bjørgvin Marknad
- Vestnorsk Folkhekunstlag
- I tillegg kommer dedikerte enkeltpersoner, som bidrar med aktiviteter.

Nåsituasjon

Hovedinngangen ligger midt på byggets fasade mot øst, ikke synlig fra parkeringsplassen. Fra inngangen når man direkte til teateret og toaletter. Opp trappen ankommer man kaféen, og videre til utstillingene. Utstillingsarealene er spredt utover bygningsskroppene, og det er manglende skille mellom publikumsflyt og internflyt. Mange finner ikke veien til båthallen som ligger i bakgården, som i dag ikke har publikumsfunksjoner.

Omorganisering

Hovedadkomsten for publikum er lagt til det sydøstre hjørnet av bygget, i underetasjen der det i dag er båtmagasin. Dette innebærer at publikum vil kunne entre bygget fra bakkeplan. Dørene er synlige fra parkeringsplassen og publikumsmottaket. For å sikre vertikal kommunikasjon internt i bygget må det etableres trapp og heisløp ved inngangen.

For å sikre sammenheng er utstillingsarealene samlet om en akse, primært mot østre fasade. Det som i dag er teater omdisponeeres i hovedsak til utstillinger, og noe av utstillingsarealet har en slik beliggenhet at det blir dobbelthøy. Dette vil bli et særlig attraktivt utstillingsrom. Båthallen blir der den er i dag, med en ny kobling til utstillingsarealene som strekker seg helt til gårdsplassen.

Det legges til rette for tre separate verkstedsarealer. Verkstedene får adkomst og fasade mot gådsrommet, samt mulighet for adkomst og visuell kontakt fra utstillingene. Slik kan man trekke paralleller mellom det som skjer på verkstedene og utstillingene. Direkte adkomst til gårdsrom gir verkstedene mulighet for å ta med arbeider ut i det fri, det letter frakt og transport av prosjekter og gir enkel logistikk om det skal legges til rette for mer åpent bruk av verkstedene. Gårdsrommet knytter sammen både visuelt og fysisk, herfra når man alle hoveddeler av verksteder og utstilling på ett plan.

Arealregnskap

Omorganiseringen av arealene er på et prinsipielt og overordnet nivå. Det er gjort et grovt arealoverslag for å vise arealdisponering i dag og i en fremtidig situasjon. I regnestykket er arealene som i dag er teatersal og båtmagasin tatt ut/omdisponert. Videre er det lagt til nye verkstedsareal som ikke eksisterer i dag.

Stort sett har de totale ørmerkede arealene til ulike funksjoner økt, med unntak av utstillingsarealet som er redusert med omtrent 260 m2 (Veimuseet er regnet som utstillingsareal i dagens situasjon).

Ustillingensarealene kan organiseres tematisk etter nærhet til verksted. Fremtidens museum vil derfor sette av godt med arealer til formålet tilpasset behovene tilknyttet det å utøve og formidle håndåren kunnskap. Dette innebærer å tilrettelegge arealer for ulike typer verksted, både for faste plasser for enkeltpersoner og foreninger, samt plass til kurs.

NÅSITASJON (KVM)				OMORGANISERT (KVM)			
Utstilling:							
Temporær	132			U.plan		183	
Fiskerbonde	466			Or.plan		678	
Teppesal	156						
Jordbruksmaskiner	53						
Veimuseum	317						
Båthall	1019			Båthall		1019	
Totalt utstillingsareal	2143			Totalt utstillingsareal		1880	
Verksted:							
Treverksted	132			Treverksted		451	
				Matverksted		131	
				Tekstilverksted		131	
Totalt verkstedsareal	132			Totalt verkstedsareal		713	
Diverse:							
Teater	688						
Båtmagasin	204						
Fellesareal	244			Fellesareal		324	
Administrasjon*	1270			Administrasjon*		1764	

**I administrasjon inngår støttearealer som magasiner, kontorer, lager, drift osv.*

Neien videne

Fremdrift

Bymuseets ønsker seg en implementeringsløsning som ikke bare danner grunnlag for en langsiktig bærekraftig økonomi for museet, men også tiltak som sikrer inntjening på kortere sikt. Den foreslått fremdriften er derfor forankret i dette ønsket.

Anbefalt fremdrift baserer seg på at Bymuseet lander nødvendig finansiering av de ulike prosjektene. Foreslått fremdrift vil ikke være mulig dersom man ikke lykkes med dette.

2023-2024

I den første fasen av arbeidet med realiseringen av masterplanen vil det i hovedsak jobbes med planlegging og kartlegging, slik at det etableres et godt grunnlag for arbeidet i den neste fasen.

Prosjektorganisering internt og finansiering

1

Masterplanens sjanse for suksess øker dersom prosjektet er godt forankret i organisasjonen. Andre viktige suksessfaktorer er etableringen av en effektiv prosjektorganisasjon og et godt planverk for alle deler av gjennomføringen. Finansieringen av masterplanens delprosjekter er essensiell og dette bør tas hensyn til i planleggingsfasen. Dersom det ikke lykkes å innhente finansiering vil foreslått tidsplan ikke kunne holdes.

Utvikling og testing av opplevelsespakker for grupper

2

I første fase av implementeringen av masterplanen bør man se på videreutviklingen av de opplevelsesbaserte pakkene. Disse skal i tråd med driftsmodellen, forhåndsselges til to ulike hovedmålgrupper. Her anbefales det at man jobber i tre hovedfaser.

1: MARKEDSANALYSE OG BRUKERUNDERSØKELSER

Å skape opplevelser som treffer og engasjerer avhenger av god innsikt i markedet man retter seg mot, samt tett dialog med målgruppen opplevelsene skapes for. En markedsundersøkelse sikrer oversikt over potensial i markedet og gir dermed et godt grunnlag for driftsbeslutninger og innholdsutvikling. Det er viktig å undersøke markedets størrelse og dernest inntekspotensialet.

Videre bør det sikres en god forståelse av målgruppenes ønsker og behov, ved å komme tett på og lære om deres preferanser, omstendigheter, motivatorer og barrierer. Disse undersøkelsene er ikke gjennomført i dette prosjektet og vil være et essensielt første steg i den videre prosessen. Planlegging, gjennomføring og analyse av undersøkelsene vil legge grunnlaget for det videre arbeidet med utvikling av opplevelsespakkene.

3

Etablering av Hordamuseet som et senter for håndverk

2: INNHOLDSUTVIKLING

Basert på funnene i brukerundersøkelsene, og i tråd med konseptet, utvikles og detaljeres opplevelsespakkene. Unike og attraksjonskraftige opplevelser spisset mot målgruppens behov, preferanser og interesser utarbeides. Her må både historiske bygg, uteområder, engasjerende historieformidling og aktiviteter utvikles med et helhetlig blikk.

3: TESTING AV PAKKER I DRIFT

Gitt behov for å raskt tre inn i drift, og som et ledd i utviklingen av verifiserte opplevelsespakker, kan det vurderes en løsning med konsepttesting med utvalgte grupper innenfor museets nåværende fasiliteter og rammer. I denne fasen vil fokuset være å teste de utviklede pakkene mot grupper for å få innsikt og kunne gjøre eventuelle justeringer.

Etableringen av Hordamuseet som et senter og en møteplass for tradisjonshåndverk med verksteder og kurslokaler.

1: BRUKERUNDERSØKELSE MARKEDSBEHOV, AKTØR- OG BEHOVSKARTLEGGING

Første ledd i etableringen av Hordamuseet som et senter for håndverk i regionen vil være en brukerundersøkelse. Denne bør kartlegge behov i markedet, hvilke aktører som er aktuelle å rette seg mot. I dialog med disse bør man søke å forstå behov i markedet opp mot mulighetene på museet; hvilken tilrettelegging er det behov for, er det aktuelt med fast arbeidsplass eller kun sporadisk tilgang, og så videre. Hvilket tilbud ser aktørene som relevante og hvilke behov må dekkes?

2: ETABLERE SAMARBEIDSAVTALER

Funnene i brukerundersøkelsene og behovskartleggingen danner grunnlag for det videre arbeidet med å inngå samarbeidsavtaler med aktører innen håndverksfeltet.

4

Prosjektering byggeprosjekter

Det vil være behov for prosjektering både av oppgradering og istandsetting av bygningshistorisk avdeling, samt utbedring av museums- og administrasjonsbygg.

Arbeidet med prosjektering av byggeprosjektene gjøres i første fase. Bymuseet må knytte til seg relevante samarbeidspartnere slik at dette kan gjennomføres. Aktiviteter som inngår vil være tilstandsvurdering av bygg og byggt teknisk analyse. Det må avklares restriksjoner rundt eventuelt fredede bygg, samt tilrettelegge for etablering av verksteder og tilhørende funksjoner/arealer. Universell utforming må også hensyntas i prosjekteringen. Prosjektene kostnadestimeres og nødvendig tillatelser innhentes.

2025-2028

I den andre fasen av prosjektet, den lengste av de to, ligger realiseringen av planleggings- kartleggings-, og prosjekteringsarbeidet fra de første to årene. Rekkefølgen på realiseringen av de ulike delprosjektene må vurderes i tråd med konklusjoner fra den første fasen.

Gjennomføring byggeprosjekter

Implementering av nye opplevelser

Utvikling nye utstillinger

5

OPPGRADERING OG ISTANDSETTING AV BYGNINGSHISTORISK AVDELING

Bygningshistorisk avdeling skal oppgraderes og istandsettes i tråd med implementeringen av nye opplevelsespakker for grupper, samt prosjekteringsarbeidet fra første fase. Hall 8 og Tøsdalsløa får sentrale roller i de nye gruppeopplevelsene. Resten av bygningshistorisk avdeling oppgraderes/istandsettes etter behov.

UTBEDRING MUSEUMS- OG ADMINISTRASJONSBYGG

Eksisterende bygg skal i denne fasen utbedres i tråd med foreslått arealutnyttelse og etableringen av verksteder.

6

IMPLEMENTERING AV OPPLEVELSESPAKKER FOR GRUPPER

Basert på funn fra testing av opplevelsespakker implementeres disse for optimal drift og markedsføringsarbeidet igangsettes.

IMPLEMENTERING HORDAMUSEET SOM ET SENTER FOR HÅNDVERK

Senteret for håndverk, med verksteder, kurslokaler osv, implementeres for drift. Hordamuseet bør fortløpende vurdere behov og utnyttelse.

7

Utstillingene bør på sikt moderniseres og oppgraderes. Basert på arealdisponeringen foreslått i denne planen vil fremtidens Hordamuseum ha et totalt utstillingsareal på 1880 kvm. Det bør gjøres en vurdering av hvilke av de eksisterende utstillingene som skal fornyes. Det kan være hensiktsmessig å vurdere å gjennomføre et forprosjekt for nye utstillinger.

Drift

Kostnadsestimat

VEIEN VIDERE

Masterplanen er overordnet og strategisk. Det er derfor ikke mulig å presentere et presist eller komplett kostnadsestimat for de skisserte planene. Det anbefales derfor at det i videre prosess arbeides videre i detalj med de ulike utviklingsprosjektene, slik at det kan etableres et bedre grunnlag for å estimere kostnader. Forprosjekter kan vurderes gjennomført etter behov.

- Kostnadsestimatet, både på kostnader knyttet til aktuelle byggeprosjekter og nye utstillinger, er gjort med utgangspunkt i erfaringsbaserte kvadratmeterpriser fra det norske markedet. Videre ligger følgende forutsetninger til grunn for estimatet:
- Det er knyttet stor usikkerhet til spesielt bygningsmessige arbeider ettersom det verken foreligger tilstandsrapporter eller tilstrekkelig tegningsunderlag.
 - Økte kostnader kan tilkomme grunnet spesielle krav til oppgradering av historiske bygg.
 - Eventuelle restriksjoner knyttet til fredningsstatus er ikke hensyntatt, heller ikke krav tilknyttet universell utforming i historiske bygg.
 - Kvalitetsskrav til byggeprosjektet er ikke definert, og vil påvirke kostnadsnivået.

- Brukerutstyr til de ulike arealene (verksteder, inngangsparti, Hall 8, Tøsdalsløa) er ikke medtatt.
- Kostnader for istandsetting av øvrige bygg i bygningshistorisk avdeling må vurderes per bygg, og er ikke medtatt i dette kostnadsestimatet.
- Kostnader for utvikling av opplevelsespakker er ikke medtatt i kostnadsestimatet.
- Byggebransjen opplever en sterk prisøkning, hvilket kan påvirke kostnadsnivået.
- Fremdrift og tidspunkt for realisering av planene vil påvirke kostnadene.

OPPGRADERING HALL 8 OG TØSDALSØA

For disse to byggeprosjektene legges det til grunn en kvadratmeterpris på kr. 35 000. Byggene har et samlet areal på 333 kvm.

UTBEDRING MUSEUMS- OG ADMINISTRASJONSBYGG

For utbedringen av eksisterende museums- og administrasjonsbygg legges det til grunn en kvadratmeterpris på kr. 20 000. Dette innebærer verksteds- og fellesarealer, men ikke administrasjon. Samlet areal utgjør 1037 kvm. Man må også her se på et grensesnitt mot et eventuelt arbeid med nye utstillinger.

UTVIKLING AV NYE UTSTILLINGER

Basert på erfaringstall legges det til grunn en kvadratmeterpris på kr. 30 000 for nye utstillinger. Et eventuelt forprosjekt er ikke medtatt i dette kostnadsestimatet. Båthallen er ikke tenkt oppgradert i denne sammenheng. Samlet areal for nye utstillinger vil utgjøre 861 kvm.

OPPSTILLING KOSTNADER (AVRUNDET)

• Oppgraderinger Hall 8 og Tøsdalsløa:	kr. 12.000.000
• Modernisering/etablering av utstillinger:	kr. 30.000.000
• Utbedring museums- og administrasjonsbygg:	kr. 22.000.000
• Totale kostnader:	kr. 64.000.000
- Alle tall er eks mva

Prosjektorganisering

Prosjektarbeidet har blitt gjennomført av en prosjektgruppe med representanter fra Bymuseet i Bergen, samt et team fra utstillingsbyrået SixSides. Prosessen har vært forankret i SixSides sin prosessmodell.

BYMUSEETS ARBEIDSGRUPPE HAR VÆRT:

- Trond Amland, konsulent, 2469 Reiseliv
- Astrid Strømnes, kommersiell leder og nestleder, Bymuseet i Bergen
- Linda Løvfall, IT-konsulent, Bymuseet i Bergen
- Kari Skarprud Pettersen, fag- og formidlingsansvarlig, Bymuseet i Bergen
- Espen Kutschera, fag- og formidling, Bymuseet i Bergen

I TILLEGG HAR EN UTVIDET PROSJEKTGRUPPE FRA BYMUSEET BIDRATT:

- Marianne Nielsen (direktør)
- Sølvi Vik (samlingsforvaltning)
- Gunn Monsen (kommunikasjon)
- Anne Marie Tverberg (utleiansvarlig, areal- og disponeringsleder)
- Siren Johannesen Vågstøl (samlingsforvaltning)
- Harald Frode Mårstig (driftsleder)
- Arnstein og Tord (bygningssvern)
- Christine Frønsdal (frivillighetskoordinator)

SixSides er et kompetansetilbud innen formidling av budskap og historier i fysiske rom. SixSides har 25 års erfaring fra utvikling av utstillinger, møteplasser og interaktive opplevelser, og har samlet realisert over 700 fysiske møteplasser.

SIXSIDES BIDRAG I DETTE PROSJEKTET HAR VÆRT:

- Å definere museet fremtidige posisjon (hva skal museet være for hvem, og hva kan du oppleve på museet.
- Skape en helhetlig formidling og opplevelse på tvers av de ulike fysiske arenaene museet består av.
- Utvikle en helhetlig plan og løsning som sikrer en kvalitativ samlet besøksreise.
- Skissering av bedre utnyttelse av areal i eksisterende bygninger samt se på eventuelle behov for nye bygninger.
- En overordnet fremdriftsplan og kostnadsestimat for gjennomføring av tiltak.